

სადაზღვევო საქმის საინფორმაციო სისტემების აგების ძირითადი პრინციპები

გიორგი მაისაშვილი
სტუ-ს დოქტორანტი

რეზიუმე

ნაშრომში განხილულია სადაზღვევო საქმის საინფორმაციო სისტემების აგების ძირითადი პრინციპები. გარდა ამისა, განხილულია დაზღვევის ცნებებთან „ფინანსები“ და „კრედიტი“ დამაკავშირებელი კვანძები.

ავტორი განიხილავს დაზღვევის ძირითად ფუნქციებს, დარგებს, სფეროებს და ახდენს მათ კლასიფიკაციას. ავტორი აღნიშნავს, რომ სადაზღვევო ორგანიზაციების საქმიანობის სფერო განსხვავდება ეკონომიკური დარგების მიხედვით. ნაშრომის ბოლოს ავტორი განიხილავს საინფორმაციო სისტემებში რეალიზებულ ძირითად ფუნქციურ ამოცანებს. ავტორი მიიჩნევს, რომ დაზღვევის სრული ტექნოლოგია ითვალისწინებს დიდი და ურთიერთდაკავშირებული მონაცემების მასივებს.

The Basic Principles of the Insurance Information System

George Maisashvili,
PHD Student of GTU

Summary

The paper deals with the basic principles of insurance business information system. In addition, insurance concepts are discussed in the “Finance” and “Credit” for connecting nodes.

The author discusses the sole insurance functions, industries, sectors, and on their classification. The author notes that the insurance organizations in the field of different economic sectors.

At the end of the work the author discusses the information system implemented in the main functional tasks. The author believes that the technology provides for full insurance and a large array of interrelated data.

თავისი წარმოშობითა და შინაარსით დაზღვევა ატარებს ნიშნებს, რომელიც აკავშირებს მას ცნებებთან „ფინანსები“ და „კრედიტი“. კერძოდ, ეს ახეხა ფულადი ფონდების განაწილება-გადანაწილება და მიღებული სესხის დაბრუნებას.

დაზღვევის ფუნქციებში შედის:

- ფულადი სახსრების სპეციალიზებული ფონდების შექმნა;
- მოქალაქეებისთვის ზარალის ანაზღაურება, ანუ მათი მატერიალური უზრუნველყოფა;
- ზარალის მინიმიზაცია და სადაზღვევო შემთხვევის პრევენცია.

დაზღვევა:

1. აგროვებს,
2. აჯგუფებს და
3. განაზოგადებს ინფორმაციას საკუთარი საქმიანობის ოპტიმიზაციის მიზნით. სადაზღვევო საქმიანობის მართვის ყველა საინფორმაციო პროცედურა

ეფუძნება სადაზღვევო პროცესის ინფორმაციულ ტექნოლოგიებსა და მისადმი სისტემურ მიდგომას.

ფუნქციებისა და ფუნქციური ამოცანების მრავალფეროვნება შეიძლება დალაგებულ და წარმოდგენილ იქნას ურთიერთდაკავშირებული საინფორმაციო სისტემების სახით.

სადაზღვევო საქმის კლასიფიცირება შეიძლება შემდეგი ნიშნების მიხედვით:

- საქმიანობის სფერო;
- ჩატარების ფორმები;
- დაზღვევის სახეების, ანუ დარგების მიხედვით.

სადაზღვევო ორგანიზაციების საქმიანობის სფერო განსხვავდება ეკონომიკური დარგების მიხედვით, ანუ განასხვავებენ: შიდა, გარე და შერეულ სადაზღვევო ბაზარს. ეს არის დაზღვევის, როგორც ეკონომიკური საქმიანობის, ორგანიზაციული კლასიფიკაცია.

დაზღვევის ჩატარების ფორმა შეიძლება იყოს ნებაყოფლობითი ან აუცილებელი (ანუ, კანონით გათვალისწინებული); ხოლო ორგანიზების ფორმების მიხედვით დაზღვევა გვევლინება, როგორც:

- სახელმწიფო,
- სააქციო,
- ურთიერთ- და
- კოოპერაციული დაზღვევა. დაზღვევის ძირითადი ფორმებია:
- ქონების დაზღვევა;

- პირადი დაზღვევა;
- პასუხისმგებლობის დაზღვევა და
- ეკონომიკური რისკების დაზღვევა.

სადაზღვევო კომპანიის საინფორმაციო ტექნოლოგიები მიმართულია იმ სისტემების დანერგვაზე, რომლებიც მოიცავს პროცესის ყველა ელემენტს და გარანტირებულად უზრუნველყოფს სრულ უსაფრთხოებას ინფორმაციის დამუშავების ყველა ეტაპზე.

სადაზღვევო კომპანიის საინფორმაციო სისტემების რეალიზაცია ეფუძნება შემდეგი ამოცანების ავტომატიზებულ შესრულებას:

- სადაზღვევო;
- ფინანსური;
- საბუღალტრო და სხვა.

საინფორმაციო სისტემებში რეალიზებული ძირითადი ფუნქციური ამოცანებია:

1. სადაზღვევო ხელშეკრულების დადების პროცესი. ამ დროს ხდება წინა პერიოდში დადებული ხელშეკრულებების შემოწმება თითოეული დასაზღვევისა თუ გადახდილი სადაზღვევო თანხის მიხედვით, სატარიფო ნიხრების მაკორექტირებელი კოეფიციენტების, განსაკუთრებული პირობებისა და სადაზღვევო აგენტის საკომისიოს გათვლა; მონაცემთა ბაზაში ხელშეკრულების შეტანა მისი შემდგომი დამუშავებისათვის;

აუცილებელი თანმდევი დოკუმენტაციის შექმნა და მხარეებისთვის გადაცემა.

2. დამატებითი ხელშეკრულების გაფორმება. ამ ეტაპზე ხდება შეცვლილი პირობების გათვალისწინებით ხელშეკრულების ხელახალი გაფორმება და ამ დროს მხედველობაში მიიღება ობიექტების, ნიხრების და სხვათა ცვლილება. ამის შემდეგ ხდება სახეცვლილი პირობების საინფორმაციო (მონაცემთა) ბაზაში ფიქსირება.

3. ხელახალი დაზღვევის ხელშეკრულების გაფორმება. ამ ეტაპზე ხდება შესაბამისი ინფორმაციის გადამოწმება და საკომისიო გადასახადების შემოწმება თუ დადგენა.

4. სადაზღვევო პრემიისა თუ მისი ნაწილის შეტანა. ფულადი სახსრების გადარიცხვა ანგარიშებზე, ხოლო ხელახალი დაზღვევის არსებობის შემთხვევაში - გადამზღვეველთან ანგარიშსწორება.

5. სადაზღვევო ხელშეკრულების დასრულება. ინფორმაციის ბაზებში გადატანა რეზერვების ფორმირებისა თუ სხვა ანგარიშსწორებათა შესასრულებლად.

6. სადაზღვევო შემთხვევის დადგომა. ზარალის ანაზღაურების გადახდა, გადახდების გატარება, ხელშეკრულების მიხედვით გადაანგარიშება ან ხელშეკრულების შეწყვეტა, სადაზღვევო შემთხვევების ბაზის ჩამოყალიბება.

7. სადაზღვევო ხელშეკრულების გაუქმება. დასაზღვევთან ანგარიშსწორება, ფულადი სახსრების გატარება, სახელშეკრულებო ბაზაში ცვლილებების შეტანა.

8. საბაზისო სატარიფო განაკვეთების (ნიხრების) გადაანგარიშება. მონაცემთა ბაზაში დაზღვევის ამ კონკრეტული სახის მიხედვით ყველა ხელშეკრულების გადამოწმება, სტატისტიკური ტაბულების დახმარებით ანგარიშსწორება.

9. სარეზერვო ფონდის გაანგარიშება. ანგარიშების მიმდინარე მდგომარეობის ანალიზი, სადაზღვევო ხელშეკრულებებში ჯამურ თანხებში და რაოდენობრივ ნაწილში მომხდარი ცვლილებების დაფიქსირება, არსებული ვალდებულებების მიხედვით ანგარიშსწორება.

10. სადაზღვევო ორტფელის ანალიზი. სადაზღვევო ბაზრის ტენდენციების დადგენა, საკუთარი საქმიანობის ანალიზი, შემდგომი განვითარების ტრენდების პროგნოზირება; შესაძლო მმართველობითი გადანყვეტილებების ანალიზი.

11. კომპანიის ფინანსური მდგომარეობის ანალიზი. მაჩვენებლებში ტენდენციებისა და ურთიერთკავშირების გამოვლენა, განვითარების არსებული და შესაძლო ვარიანტების ანალიზი.

12. შიდა ბუღალტერიის დანერგვა. კომპანიის თანამშრომელთა ხელფასების დაანგარიშება, საკუთარი ქონების აღრიცხვა და ა.შ.

დაზღვევის სრული ტექნოლოგია ითვალისწინებს დიდი და ურთიერთდაკავშირებული მონაცემების მასივებს:

- დაზღვევისა და სადაზღვევო ხელშეკრულებებს,
- სადაზღვევო პოლისებს,
- საბროკერო ხელშეკრულებებს,
- სადაზღვევო წარმომადგენლების სახელფასო დოკუმენტებს,
- საგადასახადო დავალებებს,
- საკასო ორდერებსა და საბუღალტრო გატარებებს,
- სადაზღვევო ანაზღაურების შესახებ შეტანილ განცხადებებს,
- სადაზღვევო შემთხვევათა აქტებსა და სხვა.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. შათირიშვილი ჯ., კაკაშვილი ნ., სადაზღვევო საქმე, თბილისი, 2008.
2. გოგოლაშვილი გ., სადაზღვევო საქმე, თბილისი, 2010.
3. საქართველოს სადაზღვევო ბაზარი და სახელმწიფო რეგულირება, თბილისი, 2000.
4. <http://www.gpih.ge/geo/home/index.php>
5. <http://daezgvie.wordpress.com/2015/02/28/58/>
6. <http://etibeglarashvili.blogspot.com/2015/04/2001-8.html>
7. <http://b-k.ge/main/print:page,1,219-gpi-holding-giorgi-kvirikadze.html>